МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 14

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку економіки України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 28 травня 2015 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2015

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 15.04.15)

Редакційна колегія:
А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук, доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 14: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. "Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку економіки України в умовах європейської інтеграції", 28 травня 2015 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2015. — 258 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичної конференції, присвяченої проблемам і перспективам соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції.

Для науковців і громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2015
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2015

Шклярук С. Г.
Основні проблеми валютного ринку України і заходи щодо їх вирішення *133*

Ковальчук С. П.
Досвід Вінницької області у реалізації організаційних заходів щодо сприяння залученню інвестицій у регіон *137*

Марченко С. М.
Тенденції розвитку сучасного екологічного маркетингу *140*

Корінчевська І. А.
Перспективи розвитку системи охорони здоров'я України в умовах європейської інтеграції *144*

Бігдаш В. Д.
Стан та напрями розвитку страхового ринку України в процесі реформування економіки країни *147*

Михайленко О. В.
Проблеми та шляхи удосконалення методики й організації обліку основних засобів на підприємстві *150*

Міхатуліна О. М.
Господарсько-правова відповідальність та порядок її застосування в разі порушення господарського законодавства *154*

Пророченко Є. В.
Проблеми конкурентоспроможності вітчизняних підприємств у контексті зони вільної торгівлі між Україною та ЄС *163*

Топалова І. А.
Використання зарубіжного досвіду управління якістю продукції для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств *166*

Бурсов Р. В.
Система інформаційно-аналітичного забезпечення технологічного оновлення промислових підприємств на основі принципів податкового стимулювання *170*

Гаращук Є. В.
Феномен протестної комунікації в умовах глобалізації інформаційного простору *175*

Варениченко І. В.
Наукові підходи до формування стратегії економічної стабілізації підприємств обробної промисловості України *179*

Казак О. О.
Інвестиційний менеджмент в системі управління машинобудівним підприємством *184*

Квашук Д. М.
Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємництва *187*

Колесник В. М., Колесник Н. В.
Підходи до класифікації витрат для потреб управління *191*

Р. В. БУРСОВ
здобувач, МАУП, м. Київ

СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ПРИНЦИПІВ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ

Високий технологічний рівень виробництва є одним з основних елементів збалансованого, довготривалого розвитку промислового підприємства. Його якісна оцінка та можливість відстеження основних позитивних змін, дозволяє аргументувати рішення щодо економічного стимулювання витрат промислового підприємства на високі технології.

Отже, до тих пір, поки не буде науково обґрунтована та апробована система показників комплексної оцінки технологічного рівня підприємств, не існуватиме ефективного механізму економічного стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств в Україні.

Узагальнення окремих показників оцінки ефективності діяльності промислових підприємств, які використовуються на практиці та запропоновані іншими дослідниками, дозволяє їх об'єднати в наступну цілісну систему, яка буде комплексно характеризувати результативність та ефективність економічного механізму стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств з метою підвищення їх технологічного рівня.

Стимулювання технологічного розвитку промислових підприємств може відбуватися різними шляхами, одним із головних реалізується за допомогою податкової системи.

Основними функціями системи оподаткування є фіскальна, соціальна, регулююча та стимулююча. Серед цих функцій, особливо в умовах реформування економіки України, важливе значення має функція стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств.

У сучасних умовах податкова система має ряд недоліків, а саме: нерівномірність і несправедливість розподілу податкового навантаження; перетворення податкової системи у чинник пригнічення економічного зростання та інвестиційної активності, що призводить до ухилення від сплати податків та відтік капіталів за кордон; проблема подвійного оподаткування; надмірна фіскальна спрямованість і не врахування інших завдань, таких як стимулювання виробництва, інновацій, інвестування, розвиток підприємницької діяльності.

Тому в процесі реформування податкової системи, з нашої точки зору, одним з найважливіших напрямів має бути підтримка високотехнологічного сектору економіки за допомогою інструментів економічного стимулювання інноваційної діяльності, зокрема податкового стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств.

Цю функцію має виконувати інформаційно-аналітичне забезпечення управління, методологія якої включає правила, моделі і методи інформаційно-аналітичного забезпечення технологічного оновлення промислових підприємств.

Процес побудови інформаційно-аналітичне забезпечення управління охоплює такі складові:

- визначення сутності категорії управління, сучасних її проблем і завдань розвитку;
- визначення сутності інформаційно-аналітичне забезпечення управління, його мети та завдань;
- визначення розподілів, які використовуються у процесі інформаційно-аналітичне забезпечення управління;
- побудову системи показників інформаційно-аналітичне забезпечення управління;
- визначення чинників, які зумовлюють розвиток категорії управління;
- визначення користувачів інформації;
- побудову методичного забезпечення інформаційно-аналітичне забезпечення управління;
- розробку пропозицій щодо обґрунтування і підтримки управлінських рішень на основі результатів інформаційно-аналітичне дослідження.

Її основними принципами побудови мають бути: здатність системи до розвитку та адаптації в разі зміни умов функціонування; взаємодія із системами різних користувачів; багатоцільове використання інформаційної системи, зокрема бази даних і системи показників.

Серед цих етапів важливе місце займає побудова відповідних показників, тому що інформація створюється, передається і зберігається у вигляді показників. Основною формою реалізації принципів інформаційно-аналітичного підходу до вдосконалення управління промислових підприємств є система показників.

Від об'єктивності цієї системи, здатності відображати багатогранну діяльність значною мірою залежить ефективність управління, спрямованого на підвищення ефективності податкового стимулювання, покращення технологічного рівня промислових підприємств та інтенсифікації їх виробництва.

Загальною вимогою до понятійного апарату, що використовується в процесі управління технологічним оновленням промислових підприємств, є адекватність відображення об'єктивної дійсності. Це передбачає розвиток, удосконалення, перегляд системи показників технологічного оновлення відповідно до потреб системи управління промисловими підприємствами та інструментів їх економічного стимулювання державою.

Передусім це стосується системи показників, що характеризує прискорення технологічного розвитку промислових підприємств, його пропорційність, збалансованість, соціальну орієнтацію, а також отримання економічного ефекту від державних заходів із податкового стимулювання їх технологічного оновлення.

Показник — це кількісно-якісна характеристика діяльності промислового підприємства. Кількісний аспект відображає ефект і ресурси (витрати), його розміри, абсолютну та відносну величину показника, а якісний (ефективність) — сутність показника промислового підприємства в конкретних умовах місця і часу.

Щоб показники оцінки технологічного рівня промислових підприємств відповідали призначенню і виконували покладені на них функції, на стадії їх проектування необхідно здійснити їх логічне і статистичне обґрунтування.

Логічне обґрунтування передбачає всебічний теоретичний аналіз абстрактних економічних категорій (виручка від реалізації, продуктивність праці, інноваційні витрати тощо).

Статистичне обґрунтування полягає в розробленні методології та методики кількісного вимірювання абстрактних економічних категорій.

Систему показників оцінки технологічного рівня промислового підприємства можна визначити як сукупність взаємозв'язаних показників, які застосовуються в інформаційно-аналітичній практиці для характеристики рівня, динаміки, ефективності, умов і особливостей управління промисловим підприємством на основі принципів податного стимулювання.

Основні її підсистеми представляють групи показників, що характеризують технологічний рівень та конкурентоспроможність реалізованої продукції, продуктивність праці, стан основних засобів, обсяги інноваційних витрат та прибутковість промислового підприємства.

Цілісність системи оцінки технологічного рівня промислового підприємства та взаємозв'язки між її основними елементами забезпечуються показниками, що є однаковими для підсистем і групуються, маючи на меті забезпечити всебічні характеристики результатів податкового стимулювання.

Взаємозв'язки перетворюють сукупність розрізнених показників управління промисловим підприємством у систему. В умовах інтегрованих інформаційних систем вимоги до взаємного пов'язування та зіставлення показників, до синтезу їх в єдину систему особливо жорсткі.

У складі системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління особливе місце належить системі показників. У даному випадку її завдання полягає, з одного боку, надати характеристику технологічного рівня промислових підприємств, а з іншого — бути інструментом податкової інфраструктури для стимулювання зростання цього рівня.

В Україні сукупність показників, яка характеризує ефективність податкового стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств, більше нагадує простий перелік.

Це виражається в тому, що показники, які відображають взаємозв'язані об'єкти та процеси, складно поєднати і використовувати разом у вирішенні спільних завдань через те, що вони різняться за обсягом поняття та методом розрахунку. З одного боку, податкові органи, яким традиційно притаманні фіскальні функції, можуть бути залучені до виконання функцій регулювання та стимулювання розвитку промислових підприємств, що впроваджують нові передові технології в свою господарську діяльність.

З іншого боку, промислові підприємства можуть суттєво покращити економічні результати своєї діяльності на основі використання податкового стимулювання технологічного оновлення, скориставшись інформацію щодо можливостей і умов його отримання, а також розуміння доцільності здійснювати витрати пов'язані з підвищенням технологічного рівня виробництва.

Друга умова досягається шляхом отримання публічної інформації стосовно успішного запровадження податного стимулювання технологічного оновлення на практиці промисловими підприємствами схожими за видом економічної діяльності, технологічний рівень яких зріс та забезпечив вищі фінансові результати.

Одним з основних завдань побудови інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємствами на основі принципів податкового стимулювання є застосування науково обґрунтованої системи показників, яка відповідає сучасним ринковим умовам та вимогам ефективної взаємодії держави на макрорівні та промислових підприємств на мікрорівні.

Це передбачає формування інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємствами такими показниками, які відображають процеси діяльності в їх різноманітності та системній єдності.

Під останньою розуміють взаємозв'язок системи показників зовнішнього (експортна діяльність та конкурентоспроможність на міжнародному рівні), макросередовища (створення доданої вартості, підвищення рівня доходів населення та соціальної підтримки) та мікросередовища (збільшення обсягів виробництва високотехнологічної продукції, зниження витрат за рахунок нових технологій, підвищення рентабельності).

На цій основі розробляють зведені економічні характеристики ефективності стимулювання технологічного оновлення промислових підприємств для різних рівнів управління, що мають на меті підвищення якісної значущості та аналітичної цінності інформаційно-аналітичної інформації для оцінки ефективності діяльності.

Система інформаційно-аналітичного забезпечення управління промисловими підприємствами на основі принципів податкового стимулювання, на державному (макро) рівні обслуговує фіскальні органи влади, підтверджує доцільність наданих податкових пільг, що створили умови для підвищення технологічного рівня промислових підприємств, відповідно, створивши умови зростання обсягів отриманих фінансових результатів наступних періодів, що позитивно вплинуло на податкові надходження з прибутку підприємства.

На рівні промислових підприємств (мікро) дана система інформаційно-аналітичного забезпечення дає можливість визначити поточний технологічний стан господарюючого суб'єкта, провести порівняння з його аналогічними показниками попередніх періодів та підприємствами схожими за обсягами виробництва, чисельністю робітників і виду економічної діяльності.

На цій основі здійснюється планування та прогнозування розвитку, розробляються заходи, що стимулюють виконання нормативів і запланованих рішень та завдань інтенсифікації й ефективності діяльності, визначаються цільові орієнтири покращення технологічного рівня, що можуть бути простимульовані податковими пільгами.

Література

1. Статистичне забезпечення управління економікою: прикладна статистика: Навч. посібник / А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач. — К.: КНЕУ, 2005. — 333 с.
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення державного фінансового менеджменту (методологія і практика прикладної статистики): навч. посіб. / А. В. Головач, В. Б. Захожай, І. Г. Манцуров, Н. А. Головач. — К.: КНЕУ, 2010. — 260 с.
3. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. — 8-ме вид., перероб. і доповн. — К.: Знання, 2012. — 702 с.
4. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. — 2-ге вид., доопрац. і допов. — К.: КНЕУ, 2004. — 440 с.
5. Педь І. В. Податкова конкуренція: Монографія. — К.: Експерт-Консалтинг, 2009. — 416 с.